

Vesentlige miljøaspekter

ISO 14001 krever at kommunen velger ut vesentlige miljøaspekter som har eller kan ha vesentlige påvirkning på miljøet (standarden pkt. 4.3.1), som hovedsatsingsområder.

Kommunen har følgende vesentlige miljøaspekter

- (Vesentlig:) Naturmangfold**
- (Vesentlig:) Innkjøp og avfall**
- (Vesentlig:) Energi**
- (Vesentlig:) Klimagassutslipp**

[\(se nærmere om hvert enkelt vesentlig miljøaspekt i kommunens miljøutredning\) \(DOC\) \(PDF\):](#)

Prosedyrer for a) å identifisere miljøaspekter og b) å fastslå hvilke miljøaspekter som er vesentlige: Skjer årlig i forbindelse med ledelsens gjennomgang etter pkt. 4.6 nedenfor, etter en vurdering/tilråding fra miljø- og landbruksforvaltningen i MNR.

[Prosedyre 4.3.1 \(DOC\) \(PDF\)](#)

[Rangering av miljøaspekter \(skjema m.v.\) \(DOC\) \(PDF\)](#)

1. **Biologisk mangfold**
2. **Avfall**
3. **Energi**
4. **Klimagassutslipp**

Nedenfor er utdrag av sist vedtatte miljøutredning (2006) om **biologisk mangfold, avfall og energi**. (nummereringen tilsvarer miljøutredningens). Klimagassutslipp er senere vedtatt som et 4. vesentlige miljøaspekt i forbindelse med kommunens Klima- og energiplan.

Innhold nedenfor:

Biologisk mangfold.....s.	1
Avfall.....s.	9
Energi.....s.	17

4 BIOLOGISK MANGFOLD

4.1 Mål

4.1.1 Nasjonale mål

Naturen skal forvaltes slik at arter som finnes naturlig sikres i levedyktige bestander, og slik at variasjonen av naturtyper og landskap opprettholdes og gjør det mulig å sikre det biologiske mangfoldets fortsatte utviklingsmuligheter.

Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner.

I truede naturtyper skal inngrep unngås, og i hensynskrevende naturtyper skal viktige, økologiske funksjoner opprettholdes.

Kulturlandskapet skal forvaltes slik at kulturhistoriske og estetiske verdier, biologisk mangfold og tilgjengelighet opprettholdes.

Høsting og annen bruk av levende ressurser skal ikke føre til at arter eller bestander utrykkes eller trues.

Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, skal ikke skade eller begrense økosystemenes funksjon.

Truede arter skal opprettholdes på eller gjenoppbygges til livskraftige nivåer.

Opprettholde verneverdiene i verna vassdrag

4.1.2 Regionale mål

1. Forvalte natur- og kulturlandskap på en slik måte at naturlige bestander opprettholdes.
2. Innarbeide hensynet til naturens produktivitet og det biologiske mangfoldet i all planlegging og virksomhet.
3. Sikre levevilkår for truede og sårbare arter som forekommer naturlig i regionen, slik at bestandene opprettholdes eller økes.
4. Bevare de øvrige dyre- og plantearter som finnes i fylket i livskraftige bestander innen sin lokale og regionale leveområder.
5. Unngå ytterligere reduksjoner av de arealer som i dag er kartfestet som inngrepsfrie naturområder. I tillegg skal andre områder med spesielle naturverdier søkes ivaretatt.
6. Etablere robuste forvaltningsstrategier som tar hensyn til at mange arter og genetiske egenskaper enda ikke er kartlagt og beskrevet.
7. Ivareta lokale verneverdige områder, eks. nøkkelbiotoper, gjennom aktiv bruk av plan- og bygningsloven.
8. Sikre et representativt utsnitt av norsk natur ved fredning som nasjonalparker, naturreservater o.l.
9. Gjennomføre verneplanarbeidet i samsvar med Stortingets intensjoner
10. Det skal vises særlig aktsomhet når det gjelder omdisponering av arealer innen 100-metersbeltet fra sjø og vassdrag.

11. Forvalte vassdragene slik at naturverdiene og friluftinteressene ivaretas. Vassdragsforvaltningen skal skje ut fra et flerbrukshensyn. For verna vassdrag skal forvaltningen ta utgangspunkt i Rikspolitiske retningslinjer for disse.

4.1.3 Kommunale mål

Kommuneplanen (2007 - 2019)

Hovedmål,

Flotte naturressurser og nærmiljø utnyttes med høy miljøbevissthet.

Delmål

- Innbyggerne har god kunnskap om og glede av naturen gjennom aktiv bruk og god tilgjengelighet
- Naturressursene gir grunnlag for betydelig sysselsetting og verdiskaping
- Inngrepsfrie områder og naturens produksjonsevne og artsrikdom bevares for framtiden.

4.2 Status

4.2.1 Inngrepsfrie områder

Ivaretagelse av inngrepsfrie områder er lagt inn i kommuneplanen for Overhalla, og temaet synliggjøres i arealdelen. Inngrepsfrie områder er i tillegg et av de 3 tema som ligger inne i samarbeidsprosjektet med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, "Prosjekt Lokal forvaltning", der kommunen uttrykker at det er et sterkt ønske om at kommunen selv har ansvaret for og ivaretar disse områdene.

Overhalla kommune har 2 områder som kan defineres som villmarkspregede områder, dvs. områder som ligger mer enn 5 km fra større tekniske inngrep:

1. Salfjellet
 - representerer det største villmarkspregede området i kommunen
 - har i perioden 1988 - 1998 mistet arealer som tidligere var villmarkspregede
2. Reinsjøfjellet
 - har i perioden 1988 - 1998 mistet arealer som tidligere var villmarkspregede

Det er ikke etablert felles forvaltning med nabokommuner som sammen med Overhalla forvalter naturarealer som ved inngrep vil påvirke størrelsen på inngrepsfrie- og villmarkspregede områder.

Den største trusselen for de villmarkspregede områdene er videre bygging av skogsbilveger / traktorveier inn mot disse områdene. Med dagens tømmerpriser og tilskuddsrammer i skogbruket blir denne trusselen redusert.

Oversikt som viser andel inngrepsfrie områder (DN, 1998)

	Inngrepsnære områder, mindre enn 1 km fra tekniske inngrep.	Områder 1-3km fra tekniske inngrep	Områder 3-5km fra tekniske inngrep	Villmarksprege områder, mer enn 5 km fra tekniske inngrep
Overhalla *	58,8 %	24,5 %	12,0 %	4,8 %
Nord-Trøndelag	51,4 %	24,3 %	11,3 %	13,0 %

*Arealene er noe redusert også etter 1998. Ny revidering fra DN 2008.

4.2.2 Verneområder

Kommunen har ulike typer verneområder;

Navn	Vernestatus	Areal, km ²	Vernedato
Reinbjørmyra naturreservat	Myrreservat	0,100	26.08.88
Storskogan naturreservat	Naturreservat, flommarkskog	0,315	07.05.1993
Harestanda naturreservat	Naturreservat, flommarkskog	0,200	07.05.1993
Flenga naturreservat	Naturreservat, kystgranskog	0,395	31.08.2001
Langdalen naturreservat	Naturreservat, kystgranskog	0,366	31.08.2001

Bjøra (Høylandsvassdraget) Verna vassdrag 19.06.1986

Salvassdraget Verna vassdrag

Arealet for Høylandsvassdraget totalt er 554 km². Arealet som ligger innenfor Overhallas kommunegrense er ukjent.

I tillegg er Almdalen vurdert fredet i forbindelse med verneplan for barskog. Området er foreløpig ikke tatt inn i verneplanen, men vil være svært aktuelt ved en utvidelse av verneplanen. Foreslått areal er 10.500 daa.

Overhalla har i likhet med en del andre kommuner fått tilbud om å overta forvaltningsansvaret for vernede områder i kommunen. Det er foreløpig ikke signert noen avtale med DN om dette.

I tillegg er det også andre interessante områder som ikke er vernet i medhold av lov. Noen av disse områder som tidligere ble forsøkt ivaretatt i K-planen som A-områder, er i dagens kommuneplan ikke synliggjort. Dette gjelder bl.a. for Svanos, Tranmyra og Stormyra.

Statens naturoppsyn avdeling Namsos har tilsyn med verneområdene minst en gang i året.

4.2.3 Fisk

Anadrom laksefisk (laks / sjøørret)

Det fiskes etter laks og sjøørret i Namsen, Nordelva og Bjøra. Fangstene i Namsen og Bjøra har variert en del de siste årene, og innslaget av storlaks har også vært mindre. Det synes også som at mengde sjøørret som kommer opp om høsten har gått ned. Nordelva er svært avhengig av vannstanden, noe som påvirker fangststatistikken kraftig. Temaet er behandlet videre i kap. 5; Namsen.

Innlandsfisk

Kommunens innlandsfiskeressurser er lite benyttet til tross for store muligheter. Unntaket er ålefisket i Eidsvatnet som har pågått i 2 sesonger. Det er gjennomført prøvefiske i enkelte vann (bl.a. Nevervatnet, Eidsvatnet, Ålvatnet, Gauksjøen, Tømmersjøen), men dette er i liten grad fulgt opp med evt. nødvendig kultivering. God tilgjengelighet, felles fiskekort for hele kommunen (Overhallakortet).

4.2.4 Vilt

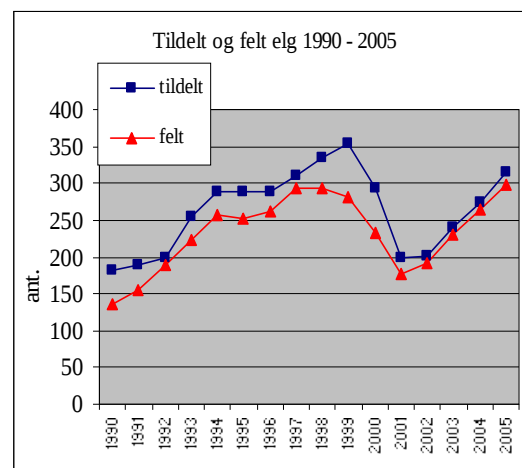
Viltforvaltningen står forholdsvis sentralt i en utmarkskommune som Overhalla, og ressursene jaktbart vilt (spes. hjortevilt) representerer er store. Tanken om lokal forvaltning står sentralt, og kommunen har god dialog med rettighetshavernivået som er særdeles aktivt.

Overhalla kommune har f.o.m. 1998 hatt lederen i fylkets gaupenemd.

Bestandsvurderinger

Elg. Bestand som har vært i sterk vekst de siste 15 år, med en topp i fellingsstatistikken i 1998 med 294 dyr. Uttaket har blitt redusert de siste årene med et ønske om en videre vekst i stammen. Målet er nå å stabilisere uttaket på et nivå mellom 250 og 300 dyr. Som et resultat av bevisst forvaltning, har andelen av store okser økt de siste årene.

Etablert ordning med storvald og driftsplaner for elg, og stor aktivitet og interesse blant rettighetshaverne.

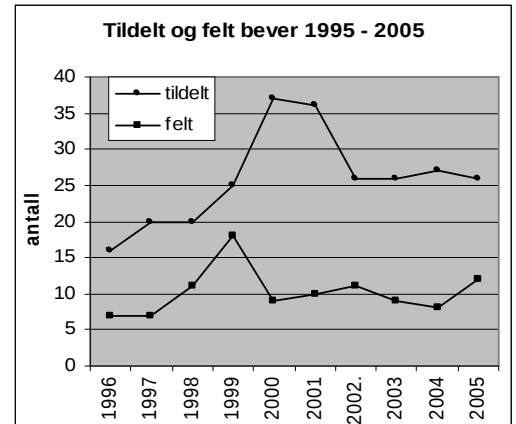

Rådyr. Bestand som har svingt kraftig de siste årene. Fellingsrekord med 54 dyr i 2001. Resultatet for 2002 foreligger ikke, men prognosene er gode. Jakt er knyttet til de samme tildelingsområdene som for elg. 3 tildelingsområder har driftsplan som innbefatter kvotefri rådyrforvaltning.

Bever. Etablert reproduktive bestander i de fleste sidevassdragene til Namsen.

Bestanden senest registrert i 1997. Jakt innført i 1995, og det felles 10 - 20 dyr pr. år.

Bestanden kan være i vekst i enkelte vassdrag, men med et høyt uttak av voksne hunner er realiteten motsatt i de fleste av vassdragene.

Hjort. Bestand i svak vekst. 1 dyr felt i 2002.

Rype. Forholdsvis jevnt lav bestand. Ikke fellingsstatistikk lokalt.

Skogsfugl. Bestanden varierer noe, men har tatt seg opp de siste årene. Ikke fellingsstatistikk lokalt.

Bjørn. Et lite areal av kommunens østre del er innefor vedtatt ynglemråde for bjørn. I dag er det sannsynligvis for det meste bare streifdyr innenfor kommunens grenser. Det vurderes likevel om området mellom Steinkjer, Namsos, Namdalseid og Overhalla kan ha mer stabilt tilhold av enkeltindivider. Noe dokumentert tap av sau de siste par årene

Ulv. Noen observasjoner av streifdyr i regionen de siste par årene. Ingen dokumenterte observasjoner i kommunen.

Gaupe. Overhalla er en del av det området som har Norges tetteste gaupebestand. Bestanden har svinget noe. De siste par årene har den økt og medført store dokumenterte tap av sau og rein.

Jerv. Økt registrering av spor og spor tegn, noe som indikerer en større stamme i distriktet. De fleste observasjoner i Sørfjellet. En del tap av sau og rein.

Ørn. Bestanden av havørn har økt, noe også tellinger i kystområdene dokumenterer.

1 dokumentert hekkelokalitet. Tap av lam dokumentert tatt av kongeørn ikke uvanlig.
3 dokumenterte hekkelokaliteter for kongeørn i kommunen

4.2.5 Truede arter

Nord-Trøndelag har en egen rødliste (1999), og her går det fram at 218 arter fylket har fått karakteristikken utryddet, direkte truet, sårbar, sjelden, hensynskrevende eller bør overvåkes. Dersom listen begrenses til de tre første kategoriene, reduseres tallet til 68 arter. De ulike gruppene fordeler seg da slik: **pattedyr** (ulv, fjellrev og bjørn), **fugler** (rapphøne, dverggås, åkerrikse, nordlig sildemåke, sørlig gulerle, hortulan, hønehauk, jaktfalk, vandrefalk, lomvi, skogdue, hubro, snøugle, vendehals, hvitryggspett og fjellerke), **amfibier og krypdyr** (stor salamander og liten salamander) og **bløtdyr** (elvemusling).

Rødlistearter i Overhalla, viltkartdata

Art	Beskrivelse
Hønehauk	4 - 6 kjente hekkelokaliteter. Det antas at 2 har forsvunnet de siste årene, og det er ukjent hvor mange av lokalitetene som har vært aktive de siste årene.
Jaktfalk	2 registrerte hekkelokaliteter. Usikkert om aktivitet.
Hubro	Ingen kjente hekkelokaliteter, men 1 dokumentert observasjon.
Liten salamander	5 kjente leveområder og trolig også yngleområder
Elvemusling	Gode bestander i Nordelva og Bjøra.

4.3 Miljøaspekter

Truslene til det biologiske mangfoldet er mange, og kan kort beskrives slik:

Verdi / art	Trusler
Inngrepsfrie områder	Kraftlinjer, reguleringer, veibygging
Vernede områder	Ødeleggelse av områder, mangel på oppsyn og skjøtsel, utbygging og aktivitet i verneområdenes nærområder, forurensning, krav / ønsker om økt tilrettelegging for reiseliv og

	turisme
Skogbruk * lav i kystgranskog	Hogst i viktige lokaliteter, Luftforurensning, mindre nedbør, innsamling
Fisk	Sur nedbør, ødeleggelse av habitater (leveområder), overbeskatning, oppdrettsfisk, introduksjon av nye arter, sykdommer
Vilt generelt	Forstyrrelse, ødeleggelse av habitater, fragmentering av områder, introduksjon av nye arter
Fugler	* Skogbruket: treslagsskifte, hogst av reirtrær, død og døende ved, fragmentering av arealer * Endrede driftsformer i landbruket * Forurensning * Kraftlinjer * Faunakriminalitet * Forstyrrelser i hekketida * Habitatødeleggelse
Amfibier (liten salamander)	* Ødeleggelse og fragmentering av habitater * Sur nedbør * Klimaendringer * Ultrafiolett stråling
Bløtdyr (elvemusling)	* Eutrofiering (overgjødning) * Langtransportert forurensning / sur nedbør * Lokal forurensning * Vassdragsregulering * Habitatødeleggelse * Fisketetthet / fiskestellstiltak * Perlefangst

11 Avfall

11.1 Mål

11.1.1 Nasjonale mål

Strategiske mål

Det er et mål å sørge for at skadene fra avfall på mennesker og naturmiljø blir så små som mulig. Det skal gjøres ved å løse avfallsproblemene gjennom virkemidler som sikrer en samfunnsøkonomisk god balanse mellom omfanget av avfall som genereres, og som gjenvinnes, forbrennes eller deponeres.

Resultat mål

Utviklingen i genererte mengde avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten. Basert på at mengden avfall til sluttbehandling skal reduseres i tråd med hva som er et samfunnsøkonomisk og miljømessig fornuftig nivå, tas det sikte på at mengden avfall til sluttbehandling innen 2010 skal være om lag 25% av generert avfallsmengde.

Praktisk talt alt spesialavfall skal tas forsvarlig hånd om, og enten gå til gjenvinning eller være sikret tilstrekkelig nasjonal behandlingsskapasitet.

11.1.2 Regionale mål

1. Redusere avfallsmengdene som genereres og behandles i området.
2. Øke gjenvinningen av avfall ved gjenbruk på høyeste mulig foredlingsnivå.
3. Redusere de negative miljøbelastningene ved all avfallshåndtering.
4. Forbedre styringen og kontrollen av avfallsstrømmene gjennom administrative og organisatoriske systemer/ rutiner.
5. Unngå at det deponeres våtorganisk avfall på avfallsplassene i Nord- Trøndelag fra 01.01.98.
6. I størst mulig grad gjenvinne treavfall ved anvendelse til for eksempel biobrensel . Treavfall skal ikke deponeres.

Helse- og miljøskadelige stoffer

1. Redusere utslipp av miljøskadelige stoffer fra husholdninger, off. institusjoner, helsesektoren med mer til et minimum.
2. Samle opp amalgam, som er kvikksølvholdig, hos den enkelte tannlege.
3. Samle opp miljøgifter og tungmetaller fra fotolaboratorier, skoler, tannleger, kiropraktorer, og hobbyfotografer og lever dette til godkjente mottak.

4. Unngå at miljøgifter fra husholdningene havner i naturen ved at kommunene har et tilfredsstillende system for innsamling/ mottak av spesialavfall.
5. Installere oljeavskillere som fungerer hos virksomheter med oljeholdige utslipp.
6. Sørge for at avløpslam tilfredsstillende kravene i slamforskriften med henhold til miljøgifter slik at det kan benyttes som jordforbedringsmiddel.
7. Gjennomføre tiltak på de mest belastede lokaliteter med forurenset grunn og deponier med spesialavfall.
8. Redusere bruken av kopper (Cu) og antibiotika i oppdrettsnæringen.
9. Unngå at mudringsmasser som kan inneholde miljøgifter dumpes.
10. Handtere avfall som kan inneholde PCB forsvarlig.
11. Sikre at det ikke kan påvises rester av plantevernmidler i drikkevann.
12. Unngå at avrenning av plantevernmidler fra dyrkamark skader økosystemer i vatn.

11.1.3 Kommunale mål

I Overhalla skapes det lite avfall og avfallet utnyttes som ressurs ved:

1. å hindre at avfall oppstår
2. økt gjenbruk
3. å øke gjenvinningsgraden

11.2 Status for avfall og gjenvinning

11.2.1 Avfallsmengder og avfallets sammensetning

Kommunen har gjennom MNA relativt gode mål for avfallsmengder som kommer fra husholdningene (1.405 husholdninger pr. 01.01.2006).

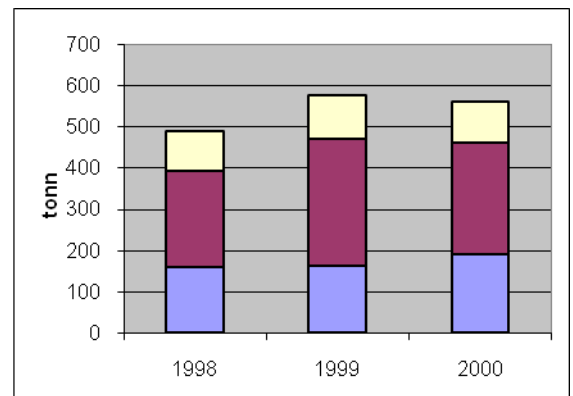
Husholdningene produserer følgende mengder pr. år:

Avfallstype	kg pr år
Brennbart restavfall	310
Matavfall/våtorganisk avfall	130
Papir til gjenvinning	100
Glass til gjenvinning	30
Farlig avfall til behandling	25
Annet avfall	25

Dagens situasjon

Overhalla kommune er medlem av Midtre Namdal Renovasjon (MNA), og det er MNA som driver Stormyra Avfallsanlegg på Sandmoen.

Figuren viser levert og innveid avfall fra abonnenter i Overhalla i årene 1998 – 2000. Nederste del av søylene repr. restavfall, videre våtorganisk avfall og øverst papir.

Dagens system bygger på :

Henteordning og Bringeordning pr. 2006

- matrester og bleieposer (hentes hver uke)
- restavfall og papir (hentes hver 3. uke)
- energiavfall (hentes samtidig med restavfallet)
- Kuldemøbler (leveres forhandler/miljøtorg)
- Drikkekartonger (hentes i barnehager og grunnskoler)
- Miljøfarlig avfall leveres til miljøstasjonene
- Glass og metallembalasje leveres til igløer
- Pent brukte klær leveres til NyGammelt og til lokale innsamlingsaksjoner; videre til Fretex
- Medisinrester leveres i bokser på legens venterom
- Alle typer hvitevare/EE-avfall leveres forhandler eller våre miljøtorg.

Organisert (MNA/kommunen) henting av kuldemøbler, hvitevarer og EE-avfall 1 gang pr. år.

11.2.2 Stormyra

Restavfall

Avfall som er igjen etter at kildesortert materiale er tatt ut. Avfallet blir komprimert og emballert på Stormyra, før det sendes som avfallsbasert brensel til energiverk med høy grad av energiutnyttelse.

MNA er ISO-sertifisert NS ISO 14001 og 9001.

Døde kjæledyr

Deponeres (graves ned) på Stormyra f.o.m. 2001.

I tillegg har Stormyra miljøtorg og miljøstasjon, og har mottak / omlastingsstasjon for de aller fleste avfallsfraksjoner. En del av avfallet sorteres, før avfallet sendes videre for behandling.

Drift av deponi

5-10 % av alt avfall som mottas på Stormyra avfallsanlegg (ca 1 000 tonn) blir i dag lagt i deponi. 90 % av dette er avfall fra næringsvirksomhet. MNA har som målsetning at mindre enn 1 % av avfall fra husstand blir lagt i deponi.

Det var tidligere store problemer knyttet til drift av avfallsdeponiet på Stormyra. Spesielt var håndtering av sigevannet vanskelig. Dette førte til overløp av urensset sigevann til Ytre Sandmoelv og store mengder urensset sigevann til Namsen. Disse problemene er nå under kontroll pga bevisst satsing for å bedre forholdene. Renseanleggets kapasitet, drift av anlegget, samt bruk av fordrøyningsbassenger, gjør at det i 2005 ikke ble sluppet ut urensset sigevann til Namsen. Fugleplagen har blitt redusert til et minimum som et resultat av mindre mengder, bedre daglig drift av deponiet og mellomlagring av ubehandlet avfall under tak.

11.2.3 Kildesortert avfall

Våtorganisk avfall (matrester, grøntrester osv.) som samles inn fra husholdninger og bedrifter, går til kompostering på Ecopro AS anlegg i Skjørdalen i Verdal.

En del abonnenter har egenbehandling av denne fraksjonen;

- hjemmekompostering
- bruk av egen gjødselkjeller (våtkompostering)

Papir sorteres av abonnenten i 2 fraksjoner:

Aviser, ukeblader og annet lesestoff uten lim eller plast. Sendes til Norske Skog som bruker returpapiret som råstoff i ny papirproduksjon. Limte kataloger, konvolutter, gavepapir, brunt papir og bøker legges i energisekken. Dette papiret går sammen med restavfallet til energigjenvinning.

Papp kan leveres til Stormyra. Papp som samles

inn fra bedriftene blir presset og transportert til Petterson Ranheim fabrikker.

Drikkekartonger som samles inn fra grunnskolene, leveres til Hurum for produksjon av nye produkter. Det er ikke mottak for drikkekartonger i Overhalla (Namsos nærmest med utplasserte containere).

Bleier legges i spesielle blanke plastposer og samles inn særskilt. Leveres som hovedregel sammen med restavfallet til energigjenvinning.

Trevirke leveres Stormyra for oppmaling og til benyttelse til biobrensel.

Plast og isopor fra husholdningene går sammen med øvrig restavfall til energigjenvinning.

Fra bedrifter kan plast leveres i egne mottak, der den går til material- og / eller

energigjenvinning. Landbruksplast blir nå samlet inn i tre fraksjoner: PP-sekker (vevd yttersekk av storsekk), hvit og blank landbruksplast og farvet landbruksplast. Det går inn i retursystemet for plast.

Glass og metall tas imot i 3 glassigloer (Skage, Ranemsletta og Øysletta). Glasset fraktes til Norsk Glass- og Metallgjenvinning.

Bilvrak leveres Namdal Bilopphuggeri. Også en del **andre metallvarer** kan leveres her. Nyttbare deler går for salg, mens resten lever i hovedsak til Fundia, Norsk jernverk. Innkommet jern og metallskrap som blir levert på Stormyra blir sortert i 2 fraksjoner (stål og annet metall) før videre salg.

Dekk kan leveres hos alle dekkforhandlere. Noe går til regummiering, mens hovedmengden går til energigjenvinning.

Miljøfarlig avfall (spesialavfall) er avfall som oljerester, løsemidler, spraybokser, maling, lim, lakkrester, plantevernmidler osv. Avfallet kan leveres til kommunens 2 miljøstasjoner (Ranemsletta og Skage). I tillegg henter Skvett`n miljøekspress (Veglo Miljøservice) slikt avfall hos næringsdrivende, samtidig som det er miljøekspressen som tømmer miljøstasjonene. Avfallet blir sortert, og noe blir gjenvunnet, noe blir brukt som energi, mens en del blir sendt til miljømessig forsvarlig sluttbehandling i Norge eller utlandet.

EE-avfall er en fellesbetegnelse på kasserte elektriske og elektroniske produkter som komfyrer, vaskemaskiner, PCer, TVer, lamper osv. Også det som tidligere ble definert som kuldemøbler (kjøpt etter 1995) / hvitevarer dekkes nå av EE-avfallsbegrepet. Forhandlere av disse produktene skal ta imot slikt avfall gratis fra forbrukerne. Alle kommuner skal ha et mottak for EE-avfall. Dette blir løst lokalt ved at kommunene har avtale med MNA om årlig innsamlingsrute og fri levering av EE-avfall ved Stormyra avfallsanlegg. Innsamlet materiale leveres inn til retursystemet for EE-avfall.

Kuldemøbler (solgt før 1995) tas imot på Stormyra avfallsanlegg i tillegg er det etablert en henteordning i regi av MNA for kuldemøbler (1 x pr. år). Denne ordningen er finansiert av avgiften som kunden betaler ved kjøp.

Medisinrester og risikoavfall kan leveres i egne beholdere på legekontor og

institusjoner, eller ved apoteket. Medisinrester sorteres ved Apoteket Laksen og går videre til destruksjon. Risikoavfall blir sterilisert eller nedfrosset før videretransport til destruksjon.

Klær og tekstiler. Det er ingen fast innsamlingsordning i kommunen. Nærmeste mottak er i Namsos; NyGammelt eller i container (Fretex).

11.2.4 Kommunalt bygningsavfall

Bygningsavfall leveres til godkjent sortering. Kommunen har ikke egne deponi og det brennes ikke bygningsavfall i regi av kommunen.

11.2.5 Administrative og organisatoriske forhold

MNA har ansvaret for at alle husstander har egnet utstyr for å kunne kildesortere sitt avfall. I tillegg får også alle bedrifter tilbud om egnet utstyr til kildesortering. MNA har satt ut innsamling av avfall fra husstander på entrepriser i hele området. I Overhalla er det Namdal Avfallstransport AS som for tiden utfører innsamlingen. Det er kommunen som gjør avtaler med abonnenter ang. hjemmekompostering / bruk av gjødselkjeller. Kommunen har også kjøpt inn komposteringsdunker til interesserte

abonnenter, og da som et ledd i et prøveprosjekt i regi av bygdemobiliseringa / Teknisk avdeling.

Administrasjon av renovasjonsordningen i kommunen er lagt til avdeling for Teknisk avdeling. Utskriving og innkreving av gebyrer skjer også i kommunal regi.

11.2.6 Økonomi

Kostnadene med renovasjonsordningen skal i sin helhet dekkes inn gjennom gebyrer (renovasjonsavgift og mottakspris på anlegg ved ekstra / egen levering). Avfallsgebyrene vedtas årlig av kommunestyret.

En betydelig andel av renovasjonskostnadene er knyttet til henting av avfall hos abonnent.

Fra og med 1999 har staten innført sentrale bestemmelser om deponiavgift. I 2006 er denne avgiften på 542 kr+ mva pr. tonn for avfall som går til fyllplass. For avfall som går til forbrenningsanlegg er avgiften avhengig av utslippsverdier og reneanlegg, for de anlegg som MNA leverer til varierer avgiften fra kr 0 til ca 150 kr pr. tonn.

Staten anbefaler kommunene å differensiere gebyrene for å fremme avfallsminimering og gjenvinning. Ved inngått avtale om egen behandling av våtorganisk avfall (behandling i gjødselkjeller), reduseres avfallsgebyret med kr. 200,- pr. år. Samme reduksjon i gebyret oppnås dersom abonnenten har egen kompostdunk (ikke innkjøpt og betalt av kommunen).

Levering av spesialavfall til miljøstasjonene og medisinrester / risiko-avfall til

spesialmottak er gratis. Ved levering av avfall til miljøtorg, må det betales for dette. Metaller og trevirke som blir levert fra mottak blir godtgjort leverandør.

Betalingsystemet for avfallshåndtering er basert på at MNA krever betaling pr. husstand, og ikke ut fra mengde / vekt som er et alternativt system. Kommunen krever avgift pr. abonnent.

Regnskapet for 2000 viser en samlet kostnad for renovasjonen i Overhalla på kr. 2.614.275. Regnskapet for 2005 viser en samlet kostnad på kr. 2.941.343. Dette skal i utgangspunktet dekkes inn med avgifter fra abonnentene .

Tabellen nedenfor gir eksempler på abonnementsavgift (2001) og evt. rabattordninger i kommunene Overhalla, Tingvoll (Møre- og Romsdal) og Steinkjer.

Kommune	Stand. Abon.	Rabatt komp.	Rabatt felles	Rabatt enslig
Overhalla	1.813,-	200,-	0,-	0,-
Tingvold	1.800,-	850,-	100,-/200,-	800,-
Steinkjer	1.475,-	275,-	160,-	0,-

Standard abonnement i Overhalla er i 2006 på kr. 2.829,-.

11.2.7 Fyllplasser/ forurenset grunn

SFT har utarbeidet en oversikt over alle fyllplasser, nye og gamle. Samt over steder med forurenset grunn. Disse er klassifisert etter behov for undersøkelse, og samtlige i Overhalla er registrert i gruppe 3: Behov for undersøkelse ved endret arealbruk.

Registrerte avfallsfyllinger:

Stormyra, Sandmoen

Himo Omlastningsstasjon

Sandhaugen Industrifylling

Roem

Kvatningen Planteskole deponi

Vedlegg Kart SFT, jf. vedlegg pkt.9.2.6

11.2.8 Områder med forurenset grunn

Gryta Asfaltverk

11.2.9 Private fyllplasser

Tidlig på 90- tallet ble det gjennomført en registrering av private fyllplasser i landbruket. Denne registreringen ble ikke offentlig, og den ble derfor ikke fulgt opp.

Det er grunn til å tro at de fleste gårdsbruk fortsatt har sin private fylling. Antall private fyllinger for øvrig har trolig blitt redusert etter innsats fra det offentlige.

11.2.10 Landbruk

Dette er beskrevet i kapittel 7: Landbruk

11.3 Miljøaspekter

11.3.1 Trusselfaktorer

- Økende avfallsmengder
- Økende emballering
- Spesialavfall på avveie
- Brenning av landbruksplast
- Utrangert utstyr som ligger på gårdsbruk, bedrifter og lignende
- Private fyllinger
- Elektronisk og elektrisk avfall (EE- avfall) i restavfallet
- Gamle deponier, uregistrerte og registrerte private fyllinger

Kildehenvisning:

Overhallaplan – Handlingsprogram 99-03, Miljøstatus 1998, Fylkesplan 2000-2003, ROS- analyse rapport fra 1998, MNA statistikk

ENERGI

14.1 Mål

14.1.1 Nasjonale mål

Energimeldinga legger opp til en offensiv satsing på nye energiformer.

- 1 Norsk energipolitikk må legges til grunn for bruk av gass innenlands til produksjon av kraft og varme for industrielle formål.

Nasjonale myndigheter bør i vesentlig sterkere grad samordne ressursinnsatsen når det gjelder utvikling av alternative energiformer slik at det innenlands kan skapes bedre grunnlag for forskning i Norge, og for utvikling av en innenlands produktindustri knyttet til slike energiformer.

Norsk energipolitikk må innrettes slik at energiressursene aktivt kan nyttes for å sikre og utvikle kraftkrevende industri i distriktene.

Omlegging av energiforbruk og produksjon, jf. Stortingsmelding nr. 29 (1998-1999)

- Begrense energiforbruket vesentlig mer enn om utviklingen overlates til seg selv.

- Bruke 7 TWh mer vannbåren varme årlig basert på nye fornybare energikilder, varmepumper og spillvarme innen år 2010.
- Bygge vindkraftanlegg som årlig produserer 3 TWh innen år 2010.

14.1.2 Regionale mål

Norsk energipolitikk må åpne for anvendelse av gass til landbasert industri- og næringsformål.

Sentrale politiske miljø bearbeides for å vinne aksept for gass som en industripolitisk mulighet i Norge og for at det gis konsesjon for bygging av et kraftvarmeverk på Skogn.

NTE må kontinuerlig følge med i utviklingen i bransjen og ha styringsorganer og eierskap som ivaretar selskapets posisjon og verdier.

14.1.3 Kommunale mål

Overhalla er det lavt energiforbruk og høy grad av fornybare energikilder

(Kommuneplan 2007-2019)

Overhalla kommune ønsker å være en foregangskommune innen bruk og

utvikling av alternative energikilder. Det må derfor i større grad tilrettelegges for vannbåren varme i større bygg.

Alle kommunale bygg skal ha en ”normal” god standard, og det skal gjennomføres systematisk vedlikehold. Energi- økonomisering (ENØK) skal alltid vies stor oppmerksomhet.

14.2 Status for energi

14.2.1 Energikilder i kommunale bygg

Elektrisk strøm, olje og biovarme.

Det er tilrettelagt for vannbåren varme i OBUS, Hunn Skole, Adminstrasjonsbygget, Overhalla Helse og sykeheim, omsorgsbolig (Arnebo), F-bygget i Barlia og G-bygget i Barlia.

14.2.2 Energiøkonomisering (ENØK)

ENØK – SD- anlegg: Sentral driftskontroll – datastyrt varme og ventilasjon – logging av forbruk – styring av driftstider etc.. Energiøkonomisering (ENØK) er et område som det er arbeidet med i mange år. Det er gjort en total gjennomgang for flere år siden, og enkelt- tiltak er også gjennomført ved flere anledninger senere. Temaet

ENØK er alltid med i vurderingen ved planlegging av nye bygg. Det er tatt i bruk biovarme på Hunn skole (2000) og det er etablert sentral driftskontroll på Overhalla Helsecenter/ sykeheimen (1996-97), administrasjonsbygget (skal gi min. 15% sparing av energi) (1996-97), OBUS (2000), Hunn skole (2000) og Øysletta skole (2001). Det planlegges sentral driftskontroll på Skage Bo- og aktivitetssenter. (ikke gjennomført pr.2006)

Energiutredningen for kommunen viser mulige enøktiltak ved utbygging av nærvarmeanlegg i Overhalla sentrum. Det er iverksatt (2006) et forprosjekt som skal vise muligheten for sammenkobling av alle 3 områder (OBUS, Barlia og sentrum), eller skissere løsninger med ett eller flere nærvarmeanlegg basert på biobrensel. Forprosjektet skal gi en oversikt over utbyggings-kostnader, driftskostnader og lønnsomhet.

I forbindelse med asbestfjerna i lysarmaturer vil det være fornuftig og hensiktsmessig å foreta en enøk-vurdering i tilknytning til de byggene som har PCB. Dette gjelder i hovedsak administrasjonsbygget, Hunn skole og sjukeheimen. (tiltaket er forslått gjennomført i 2007)

Eksisterende kommunal bygningsmasse

Overhalla kommune har en rekke bygg av eldre årgang. Disse byggene holder ikke dagens krav til energiutnyttelse. Tidligere har kommunen søkt og fått tildelt offentlige ENØK- midler til å bedre tilstanden på noen steder. Tilskuddsordningene er nå som kjent opphørt, og det er mulig å forta omfattende ENØK- tiltak ved hjelp av vedlikeholdsmidler, da det som regel er ganske svære tiltak som skal til rent bygningsmessig. Tiltaket skal dessuten kunne forrente seg innen ikke alt for lang tid. Heldigvis ble vi kvitt den verste delen av bygningsmassen ved utbyggingen av Hunn skole. I inneværende periode fokuseres det en del på mulighetene til å styre varme og ventilasjon på en best mulig måte. Forbruket av fyringsolje er forholdsvis lavt, da det som regel er lavere kwh- pris på elkraft.

Nye kommunale bygg

Alle nye bygg planlegges etter forskriftene, og en tar dermed de nødvendige ENØK-hensyn. I forbindelse med vedlikeholdsarbeider som er så omfattende at en kan legge inn hensyn til ENØK, vil dette bli utført forskriftsmessig. Styring av energibærere vil alltid bli gjort slik at de utnyttes best mulig. Det er forhandlet med energileverandører om pris basert på kommunens totale forbruk.

Private bygg (boliger og næringsbygg)

I hovedsak benyttes strøm, olje og ved som energikilder i private bygg i kommunen, mens det i næringsbygg i hovedsak benyttes strøm og olje.

Det finnes ingen statistikk over de ulike energikildene som benyttes i boliger og næringsbygg.

Grunnvannskildene som energikilde

Grunnvannskilder kan representerer et betydelig energipotensialet. For eksempel er utnyttbar energimengde i kildene ved Sellæg (antatt mengde 10 l/s og temp. 5 °C) ved bruk av varmepumpeteknologi er beregnet til 1 GWh per år (oppvarming av 50 eneboliger).

14.2.3 Bioenergi

Overhalla har tidligere forsøkt å etablere et sterkt bioenergimiljø. Dette er det vilje til å satse mer på, og vil medføre stor aktivitet i nærliggende miljøer. Også andre alternative energiformer blir vurdert. Kommunen har et stort potensialet innen ENØK-arbeidet.

14.2.4 Fornybare energikilder

Bioenergi er en fornybar energikilde som medfører at et balansert uttak av bioenergi ikke vil påvirke CO₂- konsentrasjonen i atmosfæren. Med dagens teknologi er det fullt mulig å benytte biobrensel i stedet for olje til oppvarming i sentralvarmeanlegg.

14.2.5 Forbruk av elektrisk strøm på landsbasis

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at nordmenns gjennomsnittlige strømforbruk pr. person i 1998 var 27 277 kWh, ti ganger mer enn i verden for øvrig, der snittforbruket var på 2 240 kWh. I Europa brukte gjennomsnittsbeboeren 5 728 kWh, mens svenskene brukte 17 000 kWh per innbygger årlig.

Måltall forbruk pr. husstand er ca. 20 000 kWh. (NTE opererer med 20 000 – 25 000 kWh)

Elektrisitetsforbruket fordelt på formål i husholdningene

Oppvarming 41 %, Vannvarming 24%, Belysning 11%, Steking/koking 4%, Vasking 3%, Kjøling 8%, Tørking 2% og Annet utstyr 7%.

Vedlegg: SSB statistikk over nettoforbruk i hushold pr. innbygger etter fylke.

14.2.6 Forbruk av elektrisk strøm i kommunen

Kommunen har pr. i dag en avtale med NTE om levering av strøm.

Innenfor kommunalt forvaltningsområde (kommunale bygg) er årsforbruket av strøm ca. 4,1 GWh.

Overhalla hadde i 2002 et totalt årsforbruk på ca. 54,2 GWh fordelt på 2009 abonnenter (private og bedrifter). I gjennomsnitt gir dette et gjennomsnittsforbruk på ca 27 000 kWh pr. år/ pr. abonnement. Tallene er oppgitt av NTE.

14.2.7 Lokal energiutredning

NTE Nett AS, som områdekonsesjonær, er pålagt i henhold til energiloven og tilhørende forskrift om energiutredninger, pålagt å utarbeide lokal energi-utredning for kommunen (fra 2004). Utredningene skal oppdateres årlig. Årlig inviteres representanter fra kommunen og andre energiaktører til et offentlig møte, og hvor energiutredningen, herunder alternative løsninger for energiforsyning i kommunen, presenteres og diskuteres.

Utredningen blir oppdatert i henhold til innspill fra kommunen om vesentlige endringer i forhold til produksjon og bruk av energi.

I henhold til § 11 i forskrift om energiutredninger skal den lokale energiutredningen inneholde:

- Beskrivelse av dagens energisystem og energisammensetningen i kommunen med statistikk for produksjon, overføring og stasjonær bruk av energi. (Dette gjelder ikke bare elsystemet, men også andre typer infrastruktur som er etablert. Utredningen skal vise hvor mye elektrisitet, fjernvarme, olje gass og biobrensel som benyttes stasjonært i kommunen.)
- Beskrivelse av forventet stasjonær energietterspørsel i kommunene, fordelt på ulike energibærere og brukergrupper.
- Beskrivelse av de mest aktuelle energiløsninger for områder i kommunen med forventet energifleksible løsninger, varmegjenvinning, gass, tiltak for energiøkonomisering, virkning av energisystemer på forbrukssiden med videre.

En gjennomgang av energiutredningen pr. november 2005 viser følgende nye ting og oppdateringer:

- En sammenstilling av energiforbruk til husholdning (elektrisitet og bioenergi) vist som forbruk pr. husholdning, viser at Overhalla har et energiforbruk pr. husholdning som er lavere enn tilsvarende forbruk i nabokommuner og i Nord-Trøndelag for øvrig.
- Energibalansen for kommunen viser at Overhalla har langt større energiforbruk enn energiproduksjon i kommune (dekker knapt 25% med biobrensel fra egen kommune og produksjon i ett småkraftverk).
- NVE sin oversikt over potensialet for småkraftverk viser at det i Overhalla kommune teoretisk kan produseres i alt 44 GWh/år for en anslått kostnad mellom 1,65 og 4,90 kr./kWh (årsproduksjon).

Kommentarer:

- Det er liten eller ingen aktivitet i forhold til tidligere planer om småkraftverk i Årdalsbekken og Selotten.
- Mulighet for utnyttelse av deponigassen fra deponiet fra Stormyra bør utredes.
- Biobrenselanlegget i Barlia benytter briketter som energikilde. Anlegget drives av MNA (så videt en kjenner til).

14.2.8 ROS analyse 1998 (Risiko- og sårbarhetsanalyse av kraftforsyningen)

Overhalla har mange omkoplingsmuligheter, og kan forsynes med strøm inn til kommunen fra flere retninger. Dette er en trygghet i forhold til kortere og lengre perioder når det måtte skje uhell/ ulykker som krever omlegging av den normale situasjonen. Det knyttes noe usikkerhet til strømforsyning for en del abonnenter hvis Skogmo trafo går ut.

Overhalla er ikke spesielt sårbare mht strømbrudd over kortere tid, men at vi heller ikke har vesentlige installasjoner som kan erstatte eller avhjelpe nødsituasjoner ved lengre tids strømbrudd.

Det ble analysert 26 ulike hendelser med hensyn til skader på mennesker, miljø, samfunnsmessige kostnader og husdyr (etiske verdier). Til sammen gir dette 104 hendelser med følgende risikobilde:

Uakseptabel risiko: 2 hendelser (Strømbrudd 3-9 timer pga naturgitte årsaker på linjenettet Skogmo – Skage og Strømbrudd 3-9 timer pga naturgitte skader på linjenettet Namsos . Skage/ Mælen)

”På grense” risiko: 12 hendelser

Akseptabel risiko: 90 hendelser

Analysearbeidet viser at ingen av de anførte uønskede hendelsene er å betrakte som risikomessige uakseptable.

14.3 Miljøaspekter

Trusselfaktorer – energi (elektrisk strøm)

Lave energipriser

Unødvendig høyt energiforbruk

Store eneboliger

Stadig nye energikrevende produkter

Kraftutbygging

Vannkraft - Miljøkonsekvens for det biologiske mangfoldet og neddemning av landområder.

Vindmøller (lite aktuelt i kommune) – Fysiske inngrep ved fremføring av transport av utstyr og vindmøller og kraftlinjer

Uakseptabel risiko: 2 hendelser

Kildehenvisning:

Overhallaplan – Handlingsprogram 99-03, Miljøstatus 1998, Fylkesplan 2000-2003, ROS- analyse rapport fra 1998, NGU Rapport 92.203 Grunnvann i Overhalla kommune, NGU Rapport 93.041 Grunnvannsundersøkelser i Overhalla og Grong kommuner. Oppfølging av GiN-prosjektet i Nord-Trøndelag fylke, Stortingsmelding nr. 29 (1998-99), Statistisk sentralbyrå (SSB) –Energiregnskapet, NTE, Energiutredning for 2005, Handlingsplan 2006 for Teknisk avdeling